

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «КИЄВО-МОГИЛЯНСЬКА АКАДЕМІЯ»

ЗАТВЕРДЖУЮ
Президент Національного
університету
«Києво-Могилянська академія»

Сергій КВІТ

«18 травня» 2026 р.

ПРОГРАМА ФАХОВОГО ІСПИТУ

з освітньо-наукової програми «Суспільна політика і врядування»
для проведення вступного оцінювання
за спеціальністю

D4 «Публічне управління та адміністрування»
галузь знань **D «Бізнес, адміністрування та право»**

Схвалено вченою радою
факультету правничих наук
23 березня 2026 р., протокол № 15

КИЇВ – 2026

I. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Фаховий іспит за спеціальністю D4 Публічне управління та адміністрування (освітньо-наукова програма Суспільна політика та врядування) передбачений «Правилами прийому на навчання до Національного університету «Києво-Могилянська академія» в 2026 році» для тих вступників, які вступають для здобуття ступеня магістра за спеціальними умовами вступу відповідно до п. 84 розділу V Правил прийому.

Випробування має за мету з'ясування рівня професійних компетенцій, теоретичних знань і практичних навичок абітурієнтів з основ управління, самоврядування, державної служби, національної безпеки, економічної теорії, стратегічного управління, фінансів, міжнародних відносин; визначення їхньої готовності до засвоєння відповідної освітньо-наукової програми «Суспільна політика і врядування» магістерського рівня.

Фаховий іспит за спеціальністю D4 Публічне управління та адміністрування (освітньо-наукова програма Суспільна політика та врядування) проводиться очно в комп'ютерних класах НаУКМА із застосуванням технологій комп'ютерного тестування на платформі DistEdu із відеофіксацією процесу. Результати тестування зберігаються в корпоративному хмарному сховищі та/або системі DistEdu.

НаУКМА забезпечує відеозапис вступного іспиту зі спеціальності не менше ніж з двох відеокамер, розміщення на сайті університету, внесення посилання на цей запис в ЄДЕБО впродовж трьох робочих днів після оприлюднення оцінок вступників, а також зберігання відеоматеріалів та письмових робіт впродовж одного року.

Загальна кількість тестових завдань – 50.

Тривалість виконання тесту – 60 хв.

II. ПИТАННЯ ДЛЯ ПІДГОТОВКИ

1. Вступ до суспільного врядування

Держава в сучасному суспільстві. Сучасне розуміння ознак держави. Сутність держави. Функції держави. Форми й методи реалізації функцій держави. Співвідношення політичної й державної влади. Політичні партії та партійні системи. Влада як ключовий елемент політики. Політична й державна влада. Політичні партії й партійні системи. Політичний плюралізм і багатопартійність. Демократія й демократизація. Громадянське суспільство та його інститути. Сутність та інститути громадянського суспільства. Функції громадянського суспільства. Становлення громадянського суспільства в Україні. Врядування як спосіб використання влади. Види врядування. Особливості нової (суспільної) моделі врядування. Переваги і недоліки суспільного врядування.

2. Теорія та історія управління та самоврядування

Управління та самоврядування як суспільні явища. Їхня сутність та загальна характеристика. Процесний, системний та ситуативний підходи до визначення понять «управління» та «самоврядування». Сутність та характерні особливості управління та самоврядування. Функції управління та самоврядування. Теоретичні засади державного управління. Природа державного управління та його специфіка. Суб'єкт та об'єкт державного управління. Цілі та функціональна структура державного управління. Принципи, методи державного управління, механізми їх прояву і використання. Ключові засади місцевого самоврядування як форми здійснення влади народом. Розвиток місцевого самоврядування. Територіальна громада в системі місцевого самоврядування. Інституційна структура місцевого самоврядування в Україні. Еволюція державного управління в Україні. Досвід державно-управлінської діяльності минулих поколінь як джерело і як виклик розвитку. Особливості організації державного управління на українських землях в історичній ретроспективі: основні віхи. Історична обумовленість відновлення державності. Актуальні проблеми державного управління в сучасній Україні.

3. Економічна теорія у врядуванні

Базові засади економічної теорії: функції, методи, теорії, потреби, ресурси. Предмет економічної теорії, методи пізнання. Сутність та функції ринку. Структура та інфраструктура ринку. Попит та пропозиція. Ринкова рівновага. Підприємство як суб'єкт ринкових відносин. Конкуренція. Конкурентне законодавство. Соціальна політика. Економічна нерівність та перерозподіл доходів. Зовнішні ефекти та суспільні блага. Вади ринку. Вади держави. Економічна нерівність. Аналіз доходів та витрат населення. Макроекономічні показники. Валовий внутрішній продукт. Методи розрахунку ВВП. Номінальні та реальні показники. Індекси цін. Інфляція. Антиінфляційна політика. Безробіття та зайнятість. Ринок праці. Економічне зростання. Цілі сталого розвитку. Економічний цикл. Цілі сталого розвитку: Україна. Споживання. Заощадження. Інвестиції. Соціальна політика. Економічна нерівність та перерозподіл доходів. Інвестиції. Інвестиційна політика. Державне регулювання економіки. Економічна політика. Фіскальна політика. Податкова система. Монетарна політика. Банківська система.

4. Європейські студії та політична система в ЄС

Європейський Союз: структура та функції. Суть та форми економічної інтеграції. Етапи утворення та розвитку ЄС. Поняття європейського врядування. Інституційні основи європейського врядування. Розширення повноважень європейських інституцій в контексті інтеграції. Еволюція Співтовариств від

Європейського Співтовариства Вугілля і Сталі до сучасного етапу розвитку Співтовариства. Система органів управління Європейського Союзу. Повноваження європейських інституцій. Загальні умови політичного процесу ЄС. Політична система ЄС та її функціонування. Політичний процес в ЄС та його особливості. Реалізація політичного процесу в ЄС. Вплив процесів глобалізації. Геополітична стабілізація: Політичний символізм. Основні мотиви до співробітництва. Європейські практики врядування. Принципи ефективного врядування. Багаторівневе врядування. Реформи європейського врядування. Формування європейського громадського простору. Посилення діалогу з урядовими інституціями у виробленні європейської політики. Покращення законотворчого процесу. Покращення регуляторного середовища.

5. Основи державної служби

Інститут державної служби в Україні: основні поняття державної служби, історія державної служби України. Поняття державної служби. Державна служба як елемент публічної служби в Україні. Історія розвитку державної служби в Україні. Теоретичні основи державної служби, її організація, структура проходження. Прийняття, структура проходження та звільнення з державної служби. Поняття посади державної служби, види посад, категорії посад. Управління персоналом. Науково-теоретичні концепції Особливості сучасних теорій управління персоналом. Особливості кадрових процесів в державній службі України. Вимоги до посад державної служби, поняття посадової інструкції, компетенції та компетентності. Поняття корупції та її «червоні» зони. Протидія корупції. Антикорупційні обмеження у публічній службі та інші заходи запобігання. Суб'єкти протидії корупції. Відповідальність за корупційні злочини та правопорушення, пов'язані з корупцією.

6. Основи електронного врядування і електронного документообігу

Мета, цілі та завдання електронного врядування. Принципи електронного врядування. Моделі електронного врядування. Етапи розвитку електронного врядування. Міжнародний досвід та практики впровадження електронного врядування. Міжнародні та національні документи у сфері електронного врядування. Розвиток електронного врядування на загальнодержавному та місцевому рівнях. Поняття публічних, електронних публічних та адміністративних послуг, їхнє співвідношення. ЦНАП. Концептуальні засади електронної демократії. Електронна демократія: сутність, мета, цілі, основні завдання. Електронна демократія як механізм політичної взаємодії. Інструменти електронної демократії. Методика електронного залучення. Електронна взаємодія органів публічної влади. Система електронної взаємодії органів виконавчої влади. Система електронної взаємодії державних електронних інформаційних ресурсів. Передумови та етапність впровадження систем

електронного документообігу. Застосування систем електронного документообігу. Основні визначення та поняття інформаційної безпеки. Поняття та види загроз інформаційній безпеці. Політика безпеки в системах електронного урядування.

7. Адміністративне право

Адміністративне право в системі публічного права. Публічний інтерес. Мета і завдання адміністративного права. Цілі сталого розвитку. Моделі адміністративного права. Типи адміністративного права в Європі. Предмет та метод адміністративного права. Система адміністративного права. Адміністративно-правові норми і правовідносини. Адміністративна реформа і реформа адміністративного права. Принципи адміністративного права. Адміністративно-правовий статус суб'єктів владних повноважень. Публічна адміністрація. Система органів виконавчої влади. Адміністративно-правовий статус Кабінету Міністрів України та центральних органів виконавчої влади. Організація публічної влади на територіальному рівні. Адміністративно-правовий статус місцевих державних адміністрацій. Військово-цивільні адміністрації. Адміністративно-правовий статус органів місцевого самоврядування. Особливості організації публічної влади в м. Києві. Адміністративно-правовий статус Президента України. Інструменти, форми і методи діяльності публічної адміністрації. Рішення суб'єктів публічної адміністрації. Поняття та значення нормативних актів публічної адміністрації. Правові акти індивідуальної дії. Дія чи бездіяльність суб'єктів публічної адміністрації. Адміністративний договір. Адміністративний примус. Адміністративні режими.

8. Фінанси та грошові системи

Ознаки фінансів. Роль та функції фінансів. Сутність та функції грошей. Сутність та форми грошей. Відносна вартість грошей. Рівновага на грошовому ринку. Теорії грошей та загальна характеристика фінансових систем. Організаційна будова фінансової системи. Гроші та розвиток економічного циклу. Фінансова політика. Грошові системи та фінансові посередники грошового ринку. Система фінансових посередників: банківські та небанківські фінансові установи. Суть, цілі та інструменти грошово-кредитної політики. Ринок страхування. Суспільні фінанси: витрати бюджету. Класифікація надходжень бюджету. Доходи бюджету. Податкові надходження. Класифікація податків. Суспільні фінанси: надходження бюджету. Система суспільних фінансів. Загальна характеристика. Бюджет і бюджетна класифікація. Фінансування бюджету та державний борг.

10. Основи стратегічного управління

Сутність стратегічного управління. Управління та його еволюція. Стратегічне управління та його ознаки. Стратегічне управління й нове врядування. Сутність нового врядування. Технології стратегічного управління. Сценарне прогнозування. Форсайт. Керування ризиком. Сутність стратегічного планування. Планування як вид діяльності. Проблеми планування в Україні. Технології стратегічного планування. Аналіз внутрішнього й зовнішнього середовища. Формулювання місії, цілей і завдань. Визначення критеріїв досягнення цілей. Складання оперативних планів. Моніторинг та оцінювання.

11. Основи національної безпеки

Національна безпека: сутність та історія поняття. Гаранти безпеки: різні підходи, сучасність і майбутнє. Основні об'єкти безпеки як складні системи складних систем. Суб'єкти безпеки. Особливість суб'єктно-об'єктних відносин. Національні інтереси як об'єкти безпеки: походження й сучасне розуміння. Національні інтереси України. Загрози національній безпеці. Загроза і виклик. Загроза і ризик. Уразливість об'єктів захисту. Класифікація загроз. Ранжування загроз. Етапи оцінювання загроз: ідентифікування, аналізування, оцінювання. Етапи безпекової політики. Проектування безпекової політики. Ухвалення безпекових рішень та їхня етика. Алгоритм реалізації безпекової політики. Міжнародні безпекові організації.

12. Міжнародні відносини та світова політика

Теорії міжнародних відносин. Співвідношення понять «Міжнародні відносини» і «Світова політика». Основні теорії міжнародних відносин. Тенденції сучасних міжнародних відносин. Глобалізація. Вестфальська система міжнародних відносин. Віденська міжнародна система. Версальсько-Вашингтонська система міжнародних відносин. Ялтинсько-Потсдамська міжнародна система. Глобальне управління. Політичне глобальне управління. Економічне глобальне управління. Глобальне управління: навколишнє середовище. Підхід ЄС до глобального управління. Фактор сили у міжнародних відносинах. «Тверда» і «м'яка» сила. Державний суверенітет в сучасних міжнародних відносинах. Зовнішня політика держави. Система європейської безпеки.

ПРИКЛАДИ ТЕСТОВИХ ЗАВДАНЬ

Чим є федерація?

- A. Державним устроєм.
- B. Формою правління.
- C. Політичною системою.
- D. Ознакою держави.

Яку назву має нормативно-правовий акт ЄС, що має зобов'язальний характер і не переноситься в національні правові системи держав-членів?

- A. Регламент.
- B. Директива.
- C. Рішення.
- D. Постанова.

Яку назву має науково обґрунтоване судження про можливі стани об'єкта в майбутньому, про альтернативні шляхи і терміни їхньої реалізації?

- A. План.
- B. Програма.
- C. Стратегія.
- D. Прогноз.

Як називається об'єднання держав, які застосовують єдину систему процедур, правил і тарифів для всіх або майже всіх своїх імпорتنих, експортних і транзитних товарів?

- A. Зона вільної торгівлі.
- B. Спільний ринок.
- C. Митний союз.
- D. Валютний союз.

III. ЛІТЕРАТУРА

Нормативно-правові акти

1. Конституція України : Закон України від 28 чер. 1996 р. № 254к/96-ВР.
2. Про державні цільові програми : Закон України від 18 бер. 2004 р. № 1621-IV.
3. Про державну службу : Закон України від 10 груд. 2015 р. № 889-VIII.
4. Про доступ до публічної інформації : Закон України від 13 січ. 2011 р. № 2939-VI.
5. Про забезпечення участі громадськості у формуванні та реалізації державної політики : постанова Кабінету Міністрів України від 03 лис. 2010 р. № 996.
6. Про запобігання корупції : Закон України від 14 жов. 2014 р. № 1700-VII.
7. Про засади внутрішньої і зовнішньої політики : Закон України від 01 лип. 2010 р. № 2411-VI.
8. Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності : Закон України від 11 вер. 2003 р. № 1160-15.

9. Про затвердження Регламенту Кабінету Міністрів України : постанова Кабінету Міністрів України від 18 лип. 2007 р. № 950.
10. Про звернення громадян : Закон України від 02 жов. 1996 р. № 393/96-ВР.
11. Про Кабінет Міністрів України : Закон України від 07 жов. 2010 р. № 2591-VI.
12. Про місцеве самоврядування в Україні : Закон України від 21 трав. 1997 р. № 280/97-ВР.
13. Про національну безпеку України : Закон України від 21 чер. 2018 р. № 2469-VIII.
14. Про Регламент Верховної Ради України : Закон України від 10 лют. 2010 р. № 1861-VI.
15. Про службу в органах місцевого самоврядування : Закон України від 07 чер. 2001 р. № 2493-III.
16. Про центральні органи виконавчої влади : Закон України від 17 бер. 2011 р. № 3166-VI.
17. Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони : Угоду ратифіковано із заявою Законом України від 16 вер. 2014 р. № 1678-VII.
18. Бюджетний Кодекс України. (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2010, № 50-51, ст.572)

Інші джерела

1. Andrews M., Pritchett L. & Woolcock M. Building State Capability: Evidence, Analysis, Action. Oxford: University Press, 2017.
2. Quality of Public Administration: A Toolbox for Practitioners. Luxembourg : Publications Office of the European Union, 2017.
3. Адміністративне право України / В.Галуцько, П.Діхтієвський, О.Кузьменко та ін. ; за ред. В. Галуцька, О. Правоторової. Херсон : Олді-Плюс, 2021. 656 с.
4. Економічна теорія: політекономія : підручник. – 9-ме вид., перероб. і доп. За ред. В.Д.Базилевича – К. : Знання, 2014. – 702 с.
5. Дергалюк Б.В. Економічна теорія : конспект лекцій : навч. посіб. Для здобувачів ступеня бакалавра / Б.В. Дергалюк. КПІ ім. Ігоря Сікорського. Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2025. – 208 с. URL: <https://ela.kpi.ua/server/api/core/bitstreams/819e48f8-4fb8-4c9d-8c84-05b2b09ce40a/content>
6. Державна політика : підручник / ред. кол. : Ю. В. Ковбасюк (голова) [та ін.]. Київ : НАДУ, 2014. 448 с.

7. Електронне урядування та електронна демократія: навч. посіб.: у 15 ч. / за заг. ред. А. І. Семенченка, В. М. Дрешпака. Київ, 2017.
8. Європейські стандарти місцевого самоврядування та регіональна політика ЄС: навч. посіб. / М.І. Воронов, Ю.В. Градова, Л.М. Гришко [та ін.]; за заг. ред. В.О. Серьогіна. Харків: ХНУ ім. В.Н. Каразіна, 2022. – 244 с.
9. Морра І. Л. Дж., Ріст Р. К. Шлях до результатів: планування і оцінювання ефективних стратегій розвитку. Київ : Аванпост-Прим, 2015. 580 с.
10. Ситник, Г. П. (ред.) (2016). Глобальна та національна безпека. URL: https://duikt.edu.ua/uploads/l_330_42449633.pdf
11. Особливості публічного управління та адміністрування : Навч. посіб. / Бакуменко В.Д., Бондар І.С., Горник В.Г., Шпачук В.В. – К. : КНУКіМ, 2016. – 167 с.
12. Підготовка до єдиного державного кваліфікаційного іспиту здобувачів магістратури 281 «Публічне управління та адміністрування» : навч. посіб. / за заг. ред. С. Д. Гусарева. Київ : Нац. акад. внутр. справ, 2021. 393 с.
13. Публічні консультації: крок за кроком : посібн. для держ. службовців. Київ, 2017.
14. Рябцев Г. Л. Основи стратегічного планування : навч. посіб. Київ : НАДУ, 2015. 72 с.
15. Курс «Державним службовцям про державну службу» URL: https://prometheus.org.ua/course/course-v1:Prometheus+GS101+2020_T3
16. Онлайн-курс «Економіка на кожен день». Prometheus. URL: <https://prometheus.org.ua/prometheus-free/economics-for-everyday-life/>

IV. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Результати випробування оцінюють за 200-бальною шкалою.

Кожне з 50 тестових питань має один правильний варіант відповіді, який абітурієнт вибирає з чотирьох запропонованих.

Усі тестові питання є рівноцінними – кожен правильну відповідь оцінюють у 4 (чотири) бали.

Абітурієнта вважають таким, який склав випробування, якщо оцінка за електронне тестування становить 100...200 балів.

Якщо екзаменаційна оцінка становить 0...99 балів, абітурієнт вибуває з конкурсного відбору.

Голова фахової комісії

Наталія МАЛИШ

Гарант ОНП

Геннадій РЯБЦЕВ